Svensk Betong

Landsbygds- och
infrastrukturdepartementet
li.remissvar@regeringskansliet.se

kopia:
li.bb@regeringskansliet.se

Stockholm den 23 oktober 2026

Svensk Betong svar på remiss LI2026/01167 Regler om livscykel-GWP och gränsvärden för byggnaders klimatpåverkan

Svensk Betong är branschorganisation för företag som tillverkar fabriksbetong, utövar betongpumpning samt företag som tillverkar och/eller monterar betongprodukter. Medlemsföretagen finns över hela Sverige och bidrar till sysselsättning och samhällsutveckling på många orter i landet. Totalt omsätter betong- och cementindustrin cirka 30 mdkr per år och sysselsätter nästan 9 000 personer. I Sverige produceras årligen cirka 4 - 5 miljoner kbm betong.

Svensk Betongs remissyttrande

Svensk Betong har tagit del av rubricerad remiss och stödjer i huvudsak Boverket förslag. En utökning av kravet på klimatdeklarationer genom nya regler kring livscykel-GWP som omfattar fler moduler välkomnas av betongbranschen, då livscykelperspektiv är grundläggande för vårt hållbarhetsarbete. Införande av legala gränsvärden och successiv skärpning av dessa efter 2030 är viktiga steg för att driva innovation och omställning hos alla aktörer i hela värdekedjan.

Nedan sammanfattas Svensk Betongs synpunkter; först i punktform, därefter utvecklas de i följande stycke.

Sammanfattning Svensk Betongs synpunkter

Regler om livscykel-GWP

- Svensk Betong välkomnar harmonisering på EU-nivå och den utökning av ingående moduler som nu blir obligatorisk vid beräkning av livscykel-GWP enligt EU-krav.
- Vi ser positivt på att systemgränsen avseende byggnadsdelar utökats i förslaget för att följa EU-krav, där grundläggning och byggnadsrelaterad markförstärkning nu inkluderas.
- Vi känner en oro kring Boverkets förslag att nuvarande lag om klimatdeklarationer föreslås upphöra redan vid utgången av mars 2027; innan nya krav träder i kraft, 2028 respektive 2030, och risken att det bromsar utvecklingen i ett viktigt skede.
- Vid inrättande av en klimatdatabas i Boverkets regi för vissa byggdelar bör berörda byggmaterialbranscher involveras i arbetet.
- Vi instämmer i Boverkets avvaktande inställning angående temporär inlagring av biogent kol då det finns oklarheter kring nyttan och dess vetenskapliga förankring.

Gränsvärden

- Svensk Betong är för införande av gränsvärden som ett viktigt styrmedel för att säkerställa att Sverige som medlemsstat arbetar ambitiöst med att driva omställningen för att nå skarpa EU-mål om 90 procents reduktion år 2040.
- Svensk Betong motsätter sig att gränsvärdet har en annan systemgräns för byggdelar än klimatdeklarationer, som exempelvis innebär att markförstärkning exkluderas.
- Gränsvärden bör införas skyndsamt och vi hade gärna sett ett införande innan 2030. Ett införande redan 2028 för stora byggnader över 1000 kvm i samband med införande av nya regler för klimatdeklarationer och livscykel-GWP-beräkningar hade varit önskvärt.
- Gränsvärden bör omfatta alla moduler i livscykeln vid införandet – samma moduler som krävs för beräkning av livscykel-GWP. Vi ser det som grundläggande för att; uppnå enhetlighet vid beräkningar, minimera risk för suboptimering, tillvarata kunskap, driva innovation och utveckling samt tillvarata möjlighet till ständiga förbättringar från start.
- Svensk Betong förordar skarpare gränsvärden enligt alternativ 1 vid införande. Vårt förslag är att det sker i kombination med stora insatser för kunskapsbyggande hos alla aktörer; med krav på analys, motivering för avsteg samt förbättringsåtgärder för projekt som inte lyckas nå gränsvärdet – hellre än att resurser läggs på tillsyn och sanktioner.
- Om gränsvärdet vid införande skulle sättas enligt alternativ 2 kan vi, med viss reservation, förlika oss med denna nivå, då vi är övertygade om att marknaden kommer gå före lagstiftaren. Vi förstår Boverkets resonemang, inser omfattningen i den stora förflyttning som behöver ske och även hur en skarpare nivå kan få konkurrensbegränsande påverkan, speciellt för mindre företag i byggsektorn. Vi instämmer i att det är motiverat med byggsanktionsavgifter om krav enligt alternativ 2 inte kan uppfyllas.
- Oavsett vilken nivå på gränsvärden och vid vilken tidpunkt införande sker, så anser vi att det är avgörande att en färdplan för gränsvärden efter 2030 utmanar och driver den fortsatta utvecklingen. Uppdatering vart femte år är inte tillräckligt - det är motiverat med tätare intervall för utvärdering och eventuell skärpning; exempelvis 2032, 2035, 2037 och 2040.

Övrigt

- Införandet av gränsvärden förutsätter att byggsektorn implementerat ett effektivt och säkert sätt att hantera produkt- och miljödata.
- Vi har en oro för att Boverket kan underskatta byggmaterialindustrins kostnader för insatser som kommer att krävas för att möta såväl marknadens, som legala krav.
- Vi instämmer med Boverket om det stora behovet av resurser för kunskapsspridning och vägledning.

Svensk Betongs synpunkter

Regler om livscykel-GWP

Livscykelperspektiv är avgörande

Svensk Betong välkomnar harmonisering mot EU och krav på att inkludera fler moduler i en byggnads livscykel i beräkningar. Kvalitetsgranskad miljöinformation som omfattar modul A – D främjar långsiktigt hållbart samhällsbyggande och minskar risken för suboptimering. Vi måste

bygga med kvalitet för lång livslängd och säkerställa faktabaserade beslut som omfattar hela livscykeln vid val av konstruktionslösning. Olika konstruktionslösningar har olika fördelning av klimatutsläppen under byggnadens livslängd, dessutom förutsätter ökad cirkularitet och resurseffektivitet att C och D inkluderas. När livscykelmoduler B, C och D inkluderas, ger det byggherrar, projektörer och materialtillverkare en mer komplett bild av var utsläppen uppstår och var åtgärder ger störst effekt. Det är avgörande att värdekedjan använder denna kunskap.

Systemgräns för ingående byggdelar
Vi välkomnar att systemgränsen för ingående byggdelar utökats; så att byggnadselement och teknisk utrustning från isolering under grund, markförstärkning etc. inkluderas. Det är ett viktigt steg för att undvika suboptimering vid val av olika byggsystem och tekniska lösningar och en tydlig signal att hela byggnaden ska ingå i beräkningar. Det är de totala klimatutsläppen som räknas och optimering av hela byggnaden är då avgörande. Det är också ett faktum att all reduktion på marginalen blir relativt viktigare ju närmare 2040 vi kommer, även ur ett kostnadsperspektiv. Låga nivåer av reduktion är generellt mindre kostnadsdrivande på marginalen än när vi närmar oss nettonoll klimatutsläpp. Alla delar i en byggnad bör därför ingå och varje procents reduktion räknas.

Glapp mellan lagkrav klimatdeklarationer
Vi känner en oro kring Boverkets förslag att kravet på klimatdeklarationer föreslås upphöra redan april 2027 innan nya krav träder i kraft. Omställningen i byggsektorn börjar nu ta fart och Sverige är ett av de länder som tidigt införde lag på klimatdeklarationer. Att tillfälligt sätta kravet på klimatdeklarationer på paus till 2028 för större byggnader och till 2030 för övriga byggnader, riskerat att bromsa utvecklingen i ett viktigt skede inför införande av gränsvärden.

Klimatdatabas i Boverkets regi
Boverket föreslår att en klimatdatabas utvecklas för publicering redan i början av 2027. Vid inrättande av en klimatdatabas för vissa byggdelar med klimatdata och standardvärden bör berörda branscher inom byggmaterialindustrin involveras för att säkerställa datakvalitet.

Temporär kolinlagring och permanent lagring via CCS
Vi står bakom Boverket avvaktande inställning angående temporär inlagring av biogent kol, då vi anser att det idag finns oklarheter kring nyttan med tillfällig kolinlagring och dess vetenskapliga förankring. Ur ett livscykelperspektiv kan inte riskeras att inkludering av dessa beräkningar får som konsekvens att en större börda läggs på framtida generationer. Frågan behandlas redan inom Kommissionen samt inom standardisering för hållbarhet inom byggnadsverk, CEN/TC 350.

Svensk Betong anser att det är viktigt att vi som medlemsstat förhåller oss; dels till kommande EU-krav, dels till europeiska byggstandarder inom hållbarhetsområdet. Grundläggande LCA-principer måste beaktas – där alla utsläpp beräknas i den modul där de sker och där alla moduler i hela livscykeln beaktas vid summering av utsläpp och upptag. Nyttan med att inkludera tillfällig kolinlagring i klimatdeklarationer och gränsvärden är i dagsläget inte vetenskapligt bevisad och det finns motstridiga studier.

Vi ser det också som en självklarhet för att främja innovation, att det parallellt utvecklas standarder och metoder för beräkning av permanent lagring av koldioxid avseende exempelvis cementbaserade byggmaterial vid användning av CCS-teknik vid cementtillverkning.

Gränsvärden

Införandet av gränsvärden

Svensk Betong är för införande av gränsvärden som ett viktigt styrmedel för att säkerställa att Sverige som medlemsstat arbetar ambitiöst med att driva omställningen för att nå skarpa EU-mål om 90 procents reduktion år 2040. Vi representerar ett byggmaterial och en bransch som under många år bedrivit ett aktivt utvecklingsarbete för att reducera klimatpåverkan i vår byggda miljö. Vi ser ökad kunskap och mognad på marknaden, men även att marknaden behöver styrmedel i form av gränsvärden för att vi som medlemsstat ska nå målsättningar på EU-nivå.

Vi motsätter oss annan systemgräns för byggdelar för gränsvärden

Svensk Betong motsätter sig att gränsvärden har en annan systemgräns för byggdelar än klimatdeklarationer, vilket exempelvis exkluderar olika typer av markförstärkning och byggdelar som pålar. Gränsvärdena föreslås inte heller att inkludera verksamhetsrelaterade tekniska system och teknisk utrustning för alstring och lagring av förnybar el på byggnaden eller dess tomt. Vi menar dels att det är olyckligt att utelämna vissa delar som kan ha betydande klimatpåverkan, dels att det för enkelhet och jämförbarhet är önskvärt att det genomgående är samma byggdelar som klimatdeklareras, som också ingår i gränsvärdena. Angående Boverkets invändning kring komplexitet och datakrav, så är det önskvärt att dessa delar inkluderas när det befinns möjligt med hänsyn till krav och komplexitet efter utvärdering av data och beräkningar.

Tidpunkt för införande av gränsvärden

Gränsvärden är ett viktigt styrmedel för att driva innovation och påskynda omställningen i värdekedjan. Gränsvärden bör införas skyndsamt och Svensk Betong hade gärna sett ett införande tidigare än 2030. Vår vägledning klimatförbättrad betong som lanserades 2019 har bidragit till att driva utbud och efterfrågan och göra det ”lätt att göra rätt”. Tekniskt är det idag möjligt att mer än halvera klimatavtrycket på byggnadsnivå, men efterfrågan på marknaden släpar efter. Gränsvärden behövs skyndsamt för att få den stora och utmanande förflyttningen ”från spets till bredd” i mål.

Vi menar också att det är rimligt att ställa högre krav på större aktörer och större projekt. Mot denna bakgrund förordar vi ett införande av gränsvärden i två steg; år 2028 ett koordinerat införande för stora byggnader över 1000 kvm, (i samband med införande av nya regler för klimatdeklarationer och livscykel-GWP), och 2030 för alla övriga byggnader.

Gränsvärden ska omfatta hela livscykeln

Svensk Betong har i tidigare inspel, både till regeringen och Boverket, tydliggjort att gränsvärden behöver omfatta hela livscykeln och samtliga moduler i en byggnads livscykel. Vid kravställning behöver politik och myndigheter säkerställa materialneutrala funktionskrav ur ett livscykel-perspektiv. Att endast inkludera byggskedet åsidosätter helt livscykelperspektivet och innebär också bristande harmonisering mot andra nordiska länder.

Vi menar att alla obligatoriska moduler, som enligt förslaget och delegerad akt krävs för beräkning av livscykel-GWP, även ska ingå i gränsvärden. Svensk Betong ser inkludering av modulerna A, B, C och D som grundläggande för; enhetlighet vid beräkningar, minimerad risk för suboptimering, tillvaratagande av kunskap, innovation och utveckling samt möjlighet till ständiga förbättringar från införandet. På samma sätt som scenarier tas fram och fastställs av Boverket för framtida klimatdeklarationer borde samma angreppssätt kunna tillämpas för de moduler som nu exkluderas i gränsvärden.

En reflektion är att Boverket vid klimatdeklaration menar att marknaden är mogen för en noggrannhet av 90 % täckningsgrad. Det står i skarp kontrast till att man medvetet i förslaget väljer att utelämna både B, C och D som står för en stor del av klimatpåverkan under byggnadens livslängd. En reflektion är ROT-marknadens totala storlek idag; som på ett tydligt sätt illustrerar att all nybyggnation under sin livslängd exempelvis genererar stora bidrag till klimatutsläppen under driftskedet via renovering, utbyten och underhåll etc. Optimala val ur ett klimatperspektiv förutsätter att hela livscykeln beaktas. Vi håller inte med Boverket som menar att ”dessutom står dessa skeden (B, C och D, vår anmärkning) för en förhållandevis begränsad andel av livscykelns klimatpåverkan, och påverkas därmed inte mycket av förändrade produktval eller projekteringslösningar.” Att åstadkomma en effektivare styrning mot lägre klimatpåverkan, bara genom att se till uppförandet av nya byggnader under A1 – A5 ger inte en rättvisande bild ur ett livscykelperspektiv.

Även om Kommissionen lämnar stor frihet till medlemsstaterna att välja moduler att inkludera i gränsvärden, så finns en rekommendation att inkludera så stor del av livscykeln från start. Den delegerade akten ger de legala systemgränserna för beräkning av livscykel-GWP. Att inkludera alla dessa moduler från start i de svenska gränsvärdena skulle skapa ökat omställningstryck och bättre förutsättningar för ständiga förbättringar. Och om fler moduler skulle adderas längre fram – hur ska progress mätas om systemgränserna förändras?

Ambitiösa gränsvärden enligt alternativ 1 driver innovation och utveckling
Ambitiösa gränsvärden bidrar till att driva innovation och påskynda omställningen. Skarpa gränsvärden kan bidra till att skapa en tydlig efterfrågan på klimatförbättrade produkter och systemlösningar, vilket kan underlätta investeringsbeslut inom betong- och cementindustrin. Svensk Betong ser av dessa anledningar gärna att gränsvärden sätts enligt alternativ 1 redan vid införande, och gärna i kombination med ”morot i stället för piska”. Ambitiösa gränsvärden som kompletteras med stora resurser för stöd för analys och identifiering av insatser för reduktion av klimatutsläpp för de projekt som inte klarar gränsvärdet, kan bidra till kunskapsutveckling och mognad. Det torde kunna ge större potential till reduktion än effekten av ekonomiska byggsanktionsavgifter i inledningen. Att avvakta med införandet av byggsanktionsavgifter vid skarpare gränsvärden från start är en möjlighet som bör utredas.

Vår bransch arbetar aktivt och intensivt för att främja ambitiös kravställning och skarpa hållbarhetskriterier. Vår bransch och ett stort antal aktörer på marknaden verkar också för att kunna uppfylla skarpa gränsvärden enligt alternativ 1. Goda exempel inom flerbostadshus som Kungsörnen i Helsingborg, Hestur i Kista och Takryttaren i Uppsala visar vägen mot låga klimatavtryck inom betongbyggande. Givet den stora opinionen på marknaden för skarpare gränsvärden enligt alternativ 1, är vi övertygade om att många av marknadens aktörer kommer att sätta sina egna ambitiösa gränsvärden. Kostnadsutvecklingen de kommande åren är osäker, men ökade materialpriser är troliga med nuvarande förutsättningar för EU-ETS och CBAM, vilket i sin tur också driver marknaden mot mer lågutsläppande produkter och lägre klimatavtryck.

Om gränsvärden införs enligt alternativ 2, som förslaget
En invändning mot alternativ 2 är att vi har svårt att se hur det kan möta krav som värnar Sveriges ledande ställning och nordisk harmonisering – även om det är ”en minimalistisk implementering av EU-rätten som ska göras enligt uppdraget”. Det finns en risk att alternativ 2 ger en för svag klimatstyrning och därmed inte främjar klimatomställningen i bygg- och fastighetssektorn, genom till exempel investeringar i klimatförbättrade material, byggsystem och arbetsmetoder.

Vi kan dock se att det finns en poäng att i ett första steg införa gränsvärden enligt alternativ 2 och en ”balanserad genomförandeväg” i syfte att på ett kostnadseffektivt sätt få med sig ”svansen”, d.v.s. de aktörer som ännu inte arbetar aktivt med klimatreducerande åtgärder, och därmed få en snabb implementering av redan känd teknik på bred front. Vi förstår därför Boverkets resonemang och har i vårt eget omställningsarbete tydligt erfarit med vilken tröghet och i vilken omfattningen omställningen behöver ske hos alla aktörer. Vi har också förståelse att en skarpare nivå kan få konkurrensbegränsande påverkan, för många företag och branscher som ligger tidigt i utvecklingskurvan, speciellt mindre företag i byggsektorn.

Avseende byggsanktionsavgifter, så instämmer vi med Boverkets förslag - det är motiverat med sanktioner redan från start om gränsvärden enligt alternativ 2 införs. Vid sanktioner måste det säkerställas att robust och verifierbara data finns tillgänglig för ett rättssäkert system. Klimat-deklarationer och dess trovärdighet måste värnas för att uppnå syftet med gränsvärden: att driva utvecklingen mot byggnader med lägre klimatpåverkan.

Vi kan mot bakgrund av detta, med viss reservation, förlika oss med Boverkets föreslag om att införa gränsvärden enligt alternativ 2. Måluppfyllnad är viktig och avgörande, men vår fasta övertygelse är att marknaden kommer gå före lagstiftaren. Då alternativ 2 ger svagare incitament till omställning behöver byggsektorn parallellt stöd för att fortsätta driva “spetsen” framåt för de företag som idag ligger i framkant.

Färdplan för gränsvärden efter 2030
En tydligt fastställd färdplan är avgörande för att ge alla berörda aktörer tydliga förutsättningar för att med framförhållning kunna planera och genomföra den utveckling och investeringar som krävs för omställningen. Oavsett vilken nivå på gränsvärden och tidpunkt för införande sätts, så anser vi att det är motiverat med en färdplan för gränsvärden efter 2030 som utmanar och driver den fortsatta utvecklingen. En så kallad linjär reduktionstakt mellan 2030 och 2040 anser vi inte vara förenlig med uppdatering vart femte år efter 2030. Framför allt är tiden mellan 2030 och 2035 för lång, exempelvis med tanke på osäkerhet kring förväntad introduktion och tillverkning av CCS-cement i stor skala på svenska marknaden. Vi förslår tätare intervall för utvärdering och eventuell skärpning efter 2030; exempelvis 2032, 2035, 2037 och 2040.

Färdplanen för gränsvärden behöver fokusera på en skärpning av kraven, som styrs av uppsatta klimatmål och som säkerställer omställningstakten, utmanar och driver den fortsatta utvecklingen. Vi vill även betona vikten av löpande analys och beaktande av hur förutsättningar förändras på marknaden vid revidering och successiv skärpning av gränsvärden. Ett mål bör vara att nå största möjliga potential så tidigt som möjligt under 2030-talet för att undvika alltför omfattande krav på reduktion när vi närmar oss legala EU-krav år 2040.

Vi vill betona vikten av analys och att följa hur förutsättningar förändras på marknaden innan införande av gränsvärden. Vi instämmer därför i behov som uttrycks av Boverkets om fördjupade utvärderingar om hur reglerna styr val av konstruktionslösningar, eventuella målkonflikter etcetera inför kommande skärpningar. Även intentionen att noga följa utvecklingen angående exempelvis så kallade ”disruptiva teknikskiften” för att eventuellt uppdatera gränsvärdena för olika byggnadskategorier innan de träder i kraft; vid större förändringar avseende metoder för redovisning av klimatdata för att uppnå god klimatnytta vid införandet.

Övrigt

Robust och verifierbar data

Införandet av gränsvärden förutsätter att byggsektorn implementerat ett effektivt och säkert sätt att hantera produkt- och miljödata. Digitalisering i den omfattning som krävs innebär en stor utmaning, särskilt för små- och medelstora företag. Betongbranschen ligger i framkant avseende klimatberäkningar och framtagning av EPD:er. Produktspecifika EPD:er är idag det normala och klimatberäkningar har varit en avgörande faktor i branschens omställning. Vi välkomnar mot denna bakgrund all alla material och byggdelar inkluderas i beräkningar och att Boverket förordar ökad täckningsgrad till 90 %. Att hela kedjan arbetar med faktabaserade beslut baserade på hög datakvalitet är viktigt för att främja en kostnadseffektiv utveckling.

Kostnadskonsekvenser för branschens aktörer

I Boverkets rapport framgår att anpassning till EU-rätten och beräkningar och anpassningar i branschen bedöms leda till ”måttliga kostnadspåslag på material”. Det nämns även vad optimeringsinsatser och prisförändring som EU ETS och CBAM väntas medföra. Dessutom nämns att kostnadsbedömningar baseras på byggherrars och entreprenörers egna bedömningar av kostnadsnivåer till år 2030 - byggmaterialtillverkares bedömningar verkar inte ha inhämtats. Vi har en viss oro kring att Boverket kan underskatta kommande kostnader inom byggmaterialindustrin; för kompetensutveckling, klimatreducerade råvaror, åtgärder inom produktionsanläggningar, konsekvenser av EU-ETS och CBAM, digital och automatiserad datahantering etcetera. På sikt kommer dessa investeringar att skapa nytta för aktörerna. Men, i det korta perspektivet och i ljuset av den ekonomiska press som branschen är under just nu så är det en aspekt som kan innebära utmaningar för särskilt små och medelstora företag som redan idag är pressade av konjunkturen.

Utbildningsinsatser

Boverket lyfter behovet av kunskapsspridning och vägledning. Regeringen behöver säkerställa stöd och resurser till Boverket, byggnadsnämnder i hela landet och andra relevanta myndigheter och branschen för att möjliggöra införande av kravgränser samt dess successiva skärpning fram till 2040. Omställningen i hela byggsektorn kräver strukturerad uppföljning och utvärdering samt fortsatta resurser på forskning- och innovation för att vi ska nå de uppsatta EU-målen på ett resurs- och kostnadseffektivt sätt.

Frågor avseende detta remissvar kan ställas till Henrik Vinell, henrik.vinell@svenskbetong.se eller 08-762 62 16.

För Svensk Betong
Henrik Vinell, Vd